Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування комунального закладу Львівської обласної ради «Роздільський дитячий будинок-інтернат»

10.02.2025

м. Львів, 2025

І. ВСТУП

У межах реалізації проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму (далі – НПМ) до місць несвободи, 10.02.2025 регіональною групою НПМ у Львівській області здійснено відвідування комунального закладу Львівської обласної ради «Роздільський дитячий будинок-інтернат» (далі – КЗ ЛОР «Роздільський дитячий будинок-інтернат», ДБІ, будинок-інтернат, заклад).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Панасенко Тетяна Володимирівна, представник громадської організації (керівник регіональної групи національного превентивного механізму у Львівській області);

Федюра Галина Ярославівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Місцезнаходження закладу: 81650, Львівська область, Стрийський район, селище Розділ, вулиця Б. Хмельницького, 1.

Керівництво закладу: Калита Юлія Михайлівна, директор.

Відповідно до Положення про комунальний заклад Львівської обласної ради «Роздільський дитячий будинок-інтернат», затвердженого наказом Управління майном спільної власності Львівської обласної ради №60-С від 27.12.2018 (далі – Положення), будинок-інтернат є соціально-медичною установою для постійного проживання дітей (хлопців) віком від 4 до 18 років (далі – вихованців) з молодіжним відділенням для молоді віком від 18 до 35 років (далі – підопічних) з порушеннями фізичного, розумового розвитку та психічними розладами, які потребують стороннього догляду, побутового і медичного обслуговування, освітніх та реабілітаційних послуг.

Будинок-інтернат розрахований на 80 планових ліжко-місць. На день відвідування в ДБІ проживало 84 особи, з яких 15 внутрішньо переміщених осіб, 18 вихованців, 66 підопічних. Ліжкових хворих – 8 (3 дітей, 5 дорослих).

У будинку-інтернаті функціонують:

відділення ІІІ профілю – для хлопців з важкою та глибокою розумовою відсталістю та психічними розладами, які можуть самостійно пересуватись і не можуть самостійно обслуговуватись;

відділення ІV профілю – для хлопців з важкою та глибокою розумовою відсталістю та психічними розладами, які мають складні фізичні вади, не можуть самостійно пересуватись та самообслуговуватись;

молодіжне відділення – для молоді, функціонує відповідно до Положення про молодіжне відділення;

підтримане проживання – структурний підрозділ будинку-інтернату, що утворений для надання соціальної послуги підтриманого проживання 4 особам з інвалідністю, які досягли повноліття, які потребують догляду та підтримки. Станом на 10.02.2025 у відділенні (групі) перебувало 4 підопічних.

Заклад знаходиться у будівлі, у якій раніше розміщувався жіночий монастир та будинок для осіб з інвалідністю (фото 1).

Територія закладу огороджена, облаштована місцями для відпочинку: наявна альтанка та ігровий майданчик. У будинку-інтернаті функціонують: житлові кімнати, навчальні кабінети, медична частина, харчоблок, трудова майстерня, лазня, пральня. Кабінет для занять з соціально-побутової та психологічної реабілітації, спортивний зал, ігрова кімната не функціонують на час проведенням ремонтних робіт у закладі.

На вікнах інтернату відсутні ґрати.

Мешканцям забезпечено можливість користуватися власними мобільними телефонами.

Для задоволення релігійних потреб в інтернаті наявна молитовна кімната.

Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2020 № 319, заклад отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальністю: організація та управління охороною здоров'я, психіатрія, загальна практика – сімейна медицина; за спеціальностями молодших спеціалістів з медичною освітою: сестринська справа.

На 2025 рік у будинку-інтернаті згідно з штатним розкладом затверджено 81 штатних одиниць, станом на 10.02.2025 року фактично зайнятих 78,5.

Медичне обслуговування вихованців/підопічних здійснюється медичними працівниками ДБІ, серед яких: лікар загальної практики - сімейний лікар (0,5 шт. од.), лікар-психіатр (0,5 шт. од.), сестри медичні (4,5 шт. од.), старша медична сестра (1,0 шт. од.), сестра медична з дієтичного харчування (1 шт. од.), молодші медичні сестри (32 шт. од.), сестра-господиня (1 шт. од.), заступник директора з медичної частини (0,5 шт. од.).

У ДБІ наявна медична частина, в яку входять оглядова та процедурна, де проводиться огляд вихованців/підопічних, зберігається документація щодо стану їхнього здоров'я, результати обстежень. Огляди вихованців/підопічних проводять сімейний лікар, лікар-психіатр (заступник директора з медичної частини).

Первинну медичну допомогу вихованці/підопічні отримують відповідно до декларацій укладених з сімейним лікарем. У разі потреби спеціалізована медична допомога вихованцям/підопічним надається на базі комунального некомерційного підприємства «Миколаївська міська лікарня» Миколаївської міської ради Стрийського району Львівської області.

У медичних картках вихованців/підопічних наявна інформована добровільна згода пацієнта на проведення діагностики, лікування та на проведення операції та знеболення; індивідуальні програми реабілітації з відповідними відмітками про виконання призначених заходів.

Для надання допомоги при невідкладних станах наявний набір медичних засобів, який зберігається у приміщенні медичної частини.

У 2024 році проведено комплексний медичний огляд вихованців/підопічних інтернату із залученням вузьких медичних спеціалістів (невропатолога, терапевта, дерматолога, хірурга, ЛОР, окуліста, психіатра).

Витрати медикаментів на одну особу на один день становлять 40,76 гривень.

Фізична реабілітація вихованців/підопічних проходиться в «Обласному центрі комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю «Святого Пантелеймона», згідно індивідуальних програм реабілітації.

З вихованцями/підопічними проводиться корекційно-розвиваюча робота навчально-виховним персоналом. Вихованці та підопічні задіяні до свічковаріння, виготовлення килимків, вишивання бісером, образотворчої діяльності тощо.

У будинку-інтернаті забезпечено п’ятиразове харчування для вихованців та чотириразове для підопічних.

Витрати на харчування в день на одну особу становлять 159,56 гривень

У закладі наявне двотижневе перспективне та денне меню.

У харчоблоці наявні журнал бракеражу готової продукції, журнал здоров’я працівників харчоблоку. Працівники, які залучені до робіт у харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках.

У закладі панує комфортний психологічний клімат. Вихованці/підопічні закладу під час відвідування мали охайний та доглянутий вигляд, охоче комунікували з членами регіональної групи НПМ.

Вихованцям/підопічним забезпечено доступ до спальних приміщень впродовж дня.

Вихованці/підопічні забезпечені підгузками, сезонним одягом та взуттям. Персонал закладу забезпечує персоналізацію речей вихованців/підопічних.

У місцях загального користування будинку-інтернату встановлено телевізори.

Приміщення закладу обладнані автоматичною пожежною сигналізацією. Окрім того, ведеться облік наявних вогнегасників, забезпечено їх своєчасне обслуговування. У закладі наявні схеми евакуації.

До посадових інструкції працівників інтернату включено пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Директором інтернату 01.02.2024 затверджено План реагування на надзвичайні ситуації КЗ ЛОР «Роздільський дитячий будинок-інтернат».

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування НПМ здійснено 29.02.2024, за результатами якого було виявлено такі порушення прав людини:

порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (порушення правил застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції);

порушення права на життя та безпеку (відсутність укриття);

порушення права на достатній життєвий рівень;

порушення права на повагу до приватного та сімейного життя;

порушення прав осіб з інвалідністю;

порушення права на ефективні засоби юридичного захисту.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились рекомендації

1. Львівській обласній раді:

вжити заходів щодо пришвидшення закінчення ремонтних робіт у комунальному закладі Львівської обласної ради «Роздільський дитячий будинок-інтернат»;

вжити заходів щодо заповнення вакантних посад;

розглянути можливість збільшення кількості штатних працівників, які забезпечують догляд за вихованцями/підопічними та відповідальних за такий догляд;

вжити заходів щодо створення вихованцям/підопічним належних умов проживання, шляхом забезпечення інвентарем згідно зі встановленими нормами та потребами;

вжити заходів щодо забезпечення ортопедичним взуттям вихованців/підопічних.

2. Львівській обласній військовій адміністрації

забезпечити контроль за усуненням наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності комунального закладу Львівської обласної ради «Роздільський дитячий будинок-інтернат»;

розглянути можливість додаткового фінансування закладу з метою усунення недоліків, викладених у звіті.

3. Комунальному закладу Львівської обласної ради «Роздільський дитячий будинок-інтернат»:

забезпечити облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

застосовувати заходи фізичного обмеження до підопічних виключно за призначенням та під постійним контролем лікаря-психіатра відповідно до встановлених вимог законодавства;

забезпечити доступ до питної води ліжкових хворих;

забезпечити контроль якості та безпечності приготовлених страв (відбору та зберігання добових проб страв);

забезпечити дотримання прав осіб з інвалідністю;

забезпечити реалізацію права вихованців/підопічних на приватність;

забезпечити функціонування кімнати для спілкування

вихованців/підопічних з їхніми рідними;

забезпечити виконання заходів реабілітації відповідно до індивідуальних програм реабілітації усім вихованцям/підопічним з інвалідністю, складання індивідуальних планів реабілітації та контроль за їх виконанням;

забезпечити права підопічних на володіння, користування і розпорядження своєю власністю;

налагодити співпрацю з місцевим центром з надання безоплатної вторинної правничої допомоги;

розмістити стенди з інформацією про права та обов'язки вихованців/підопічних, а також номерами телефонів і адрес та графіків прийому посадових осіб, номерами «гарячих» ліній, зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до яких вони можуть звернутися у разі їх порушення.

Під час повторного відвідування регіональною групою НПМ відзначаються позитивні зміни у діяльності будинку-інтернату та дотриманні прав вихованців/підопічних, зокрема:

у будинку-інтернаті проведено ремонті роботи житлових кімнат на другому поверсі та відбувається їх облаштування (фото 2);

тривають роботи по забезпеченню принципу універсального дизайну та розумного пристосування приміщень;

забезпечено право вихованців/підопічних на доступ до питної води (фото 3);

забезпечено контроль якості та безпечності приготовлених страв (відбираються та зберігаються добові проби страв) (фото 4);

у закладі вирішена проблема із забезпеченням вихованців/підопічних ортопедичним взуттям;

налагоджена співпраця закладу зі Стрийським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правничої допомоги (Договір про співпрацю від 17.02.2023 року);

на інформаційних стендах інтернату розміщена інформація про права і обов'язки підопічних, адреси і контактні дані посадових осіб, у тому числі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їх прав (фото 5);

у приміщенні майстерні проведено ремонтні роботи, забезпечено належний рівень штучного освітлення (фото 6);

персоналізовано мочалки вихованців/підопічних для гігієнічних процедур (фото 7);

оновлено постіль вихованців/підопічних (фото 8);

підопічні мають можливість витрачати власні кошти на особисті потреби;

нанесено контрастне маркування першої та останньої сходинок (фото 9);

санітарно-гігієнічні, ванні та душові кімнати обладнано спеціальними пристосуваннями (фото 10);

у душових кімнатах, санвузлах наявні миючі засоби, туалетний папір;

до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) персоналу включена

заборона катування та неналежного поводження стосовно вихованців/підопічних.

Окрім наведеного вище, завдяки залученню позабюджетних коштів у будинку-інтернаті:

створено агропроект теплиці;

отримано пасажирський мікроавтобус на 17 місць;

отримано обладнання для пральні (професійна пральна машина на 25 кг, сушильна машина);

отримано обладнання для сенсорної кімнати;

отримано будівельне обладнання.

Регіональна група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 15 підопічними та 6 працівниками закладу. Під час конфіденційного спілкування з підопічними скарг на жорстоке, нелюдське або таке, що принижує гідність, поводження з боку персоналу не надходило.

ІІ. ФАКТИ ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. Підвальне приміщення будинку-інтернату не придатне до використання та не може експлуатуватись в якості захисної споруди цивільного захисту, оскільки не відповідає Вимогам з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 (далі – Наказ). Водночас, Актом оцінки об’єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття від 31.05.2023, за результатом проведення огляду коридору першого поверху двоповерхової будівлі дитячого будинку-інтернату рекомендовано його використання для укриття персоналу та вихованців як найпростішого укриття. Наказом директора будинку-інтернату №71 від 31.05.2023 «Про використання укриття» визначено, що у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» працівникам та вихованцям установи як укриття використовувати внутрішній коридор першого поверху, а саме коридор біля медпункту та їдальні.

2. На території будинку-інтернату знаходяться будівлі літнього павільйону та стайні, які перебувають у незадовільному технічному стані. Також на території розташовані приміщення І-53 та І-54 житлового корпусу ДБІ, які використовуються прихожанами Римо-католицької громади для проведення релігійних богослужінь без жодних дозвільних документів на право користування вказаними приміщеннями. Сходи до цих приміщень перебувають в аварійному стані та становлять небезпеку для підопічних будинку-інтернату та персоналу.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

3. Під час вивчення медичної документації інтернату встановлено, що у порушення вимог статті 11 Закону України «Про психіатричну допомогу» та наказу Міністерства охорони здоров'я України від 15.09.2016 № 970 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення», в оглянутій медичній документації підопічних відсутні усвідомлені письмові згоди особи на проведення психіатричного огляду та амбулаторну психіатричну допомогу.

4. Медична документація, всупереч вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування», ведеться за застарілими формами (наприклад – «Історія хвороби») (фото 11). Для надання амбулаторної психіатричної допомоги повинна використовуватися затверджена форма № 025/о (медична карта амбулаторного хворого).

5. У медичній частині відсутні протоколи догоспітальної допомоги, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2019 № 1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги», що знижує вчасне діагностування та подальшу якість надання необхідної допомоги пацієнтам у разі виникнення невідкладних станів.

6. У приміщенні, де зберігаються лікарські засоби, відсутній термометр та гігрометр для здійснення контролю за температурою і відносною вологістю повітря. Відповідно до пункту 4 розділу ІІ Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584, у приміщенні для зберігання лікарських засобів слід підтримувати температуру та вологість повітря, які відповідають вимогам інструкції для медичного застосування лікарського засобу.

Відсутність термометра та гігрометра створює ризик порушення умов зберігання та може призвести до змін у хімічному складі лікарських засобів. Це може знизити їх ефективність або зробити небезпечними для підопічних. Наприклад, деякі ліки можуть втрачати ефективність або навіть ставати токсичними при неправильних умовах зберігання.

7. Посада фахівця з фізичної реабілітації, серед обов'язків якого є виконання індивідуальних планів фізичної реабілітації з метою усунення, припинення або зменшення болю, відновлення функцій організму, досягнення нормального рівня здоров'я, фізичної самостійності та активності, оптимального фізичного стану та самопочуття осіб з порушеннями опорно-рухового апарату, ортопедичними вадами, побутовими, спортивними та

професійними травмами, наслідками неврологічних, серцево-судинних, респіраторних та інших захворювань, людей похилого віку з віковими ускладненнями відповідно до обов'язків, визначених у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників, залишається вакантною впродовж тривалого періоду часу. Така ситуація призводить до затримок у наданні фізичної реабілітації вихованців/підопічних та створює додаткові труднощі як для персоналу закладу, так і для його вихованців/підопічних.

8. У будинку-інтернаті штатним розписом не передбачено посаду лікаря-стоматолога, що унеможливлює проведення стоматологічного обстеження вихованців/підопічних та не забезпечує своєчасне надання стоматологічної допомоги. Регіональною групою НПМ встановлено, що вихованці/підопічні потребують санації ротової порожнини, реконструкції зубів та/чи протезування. Вихованцям/підопічним забезпечується переважно лише невідкладна стоматологічна допомога, яка виконується безкоштовно.

9. У порушення вимог статті 21 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» у закладі не функціонує приміщення ізолятора для забезпечення тимчасової ізоляції новоприбулих та вихованців/підопічних з підозрою на інфекційні захворювання, з метою попередження поширення інфекцій у закладі.

Порушення права на достатній життєвий рівень (стаття 48 Конституції України).

10. Не всі вихованці/підопічні забезпечені в повній мірі твердим інвентарем відповідно до розділу VI Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення (далі – Мінімальні норми), затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 р. № 857. Так, не в достатній кількості є приліжкові тумби, шафи для зберігання речей. Ліжка потребують оновлення.

11. У порушення вимог пункту 3.4.2.5 Державних будівельних норм В.2.2-18:2007 при вході до їдальні відсутній умивальник.

12. Під час повторного відвідування НПМ вчергове встановлено, що догляд за ліжковими хворими особами, яких в установі 8 осіб (віком від 8 до 33 років), здійснюють 2 особи молодшого медичного персоналу. Натомість, одночасно на зміні перебуває ще 3-4 особи молодшого медичного персоналу, які відповідають за збереження життя та здоров'я усіх інших вихованців/підопічних, що є надмірним навантаженням для працівників. Дана ситуація унеможливлює забезпечення належного рівня догляду за вихованцями/підопічними закладу. Ситуація ще більше ускладняються у разі відпустки чи тимчасової втрати працездатності (лікарняного) будь-кого зі сестер медичних.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

13. Будинок-інтернат у повній мірі не пристосований до потреб осіб з інвалідністю та підопічних, які належать до маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», Державних будівельних норм В.2.2-18:2007 "Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення", а саме:

прилегла територія закладу не пристосована для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення: відсутні умови для безпечного та безперешкодного пересування простором для прогулянок – прогулянковими доріжками та тротуарами (фото 12);

у коридорах житлового корпусу не встановлено спеціальні поручні для полегшення пересування вихованців/підопічних (фото 13).

Порушення права на повагу до приватного та сімейного життя (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 32 Конституції України, статті 14 та 22 Конвенції про права осіб з інвалідністю).

14. У будинку-інтернаті проживають виключно особи однієї статі. Зазначене позбавляє підопічних права на «особисті взаємини на рівні з іншими», яке гарантовано статтею 23 Конвенції про права осіб з інвалідністю.

15. Вихованці/підопічні мають право спілкуватися зі своїми родичами. Проте у будинку-інтернаті, на момент відвідування, така кімната відсутня (у зв'язку з ремонтними роботами). Зі слів адміністрації закладу зустріч вихованців/підопічних відбувається на вулиці або в їдальні.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Комунальному закладу Львівської обласної ради «Роздільський дитячий будинок-інтернат» забезпечити**:**

ведення медичної документації закладу відповідно до вимог чинного законодавства;

дотримання персоналом вимог щодо зберігання медикаментів у приміщенні для зберігання лікарських засобів та медичних виробів;

наявність усвідомлених згод підопічних на проведення психіатричного огляду та амбулаторну психіатричну допомогу;

усунення наявних порушень вимог Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», Державних будівельних норм В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» та забезпечити доступність прилеглої території та приміщень будинку-інтернату для осіб з інвалідністю та його маломобільних мешканців;

облаштування будинку-інтернату приміщенням ізолятора з метою попередження поширення інфекцій у закладі;

функціонування кімнати для спілкування вихованців/підопічних з їхніми рідними.

Додатки: фотоматеріали на 5 аркушах в одному примірнику.

Керівник регіональної групи НПМ у Львівській області **Тетяна ПАНАСЕНКО**

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 8

Фото 9

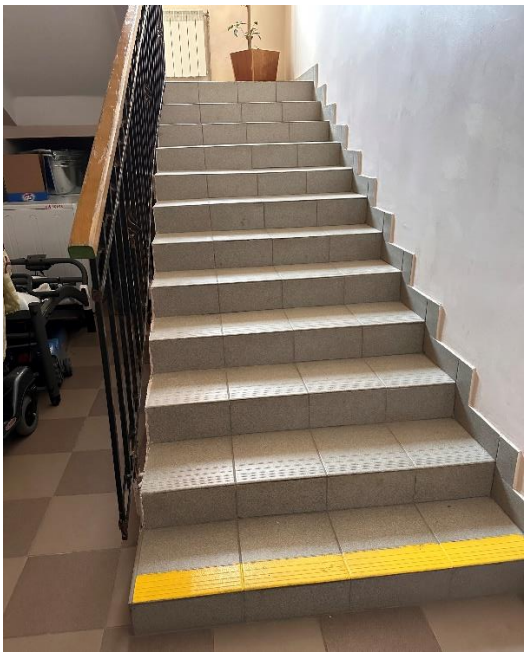
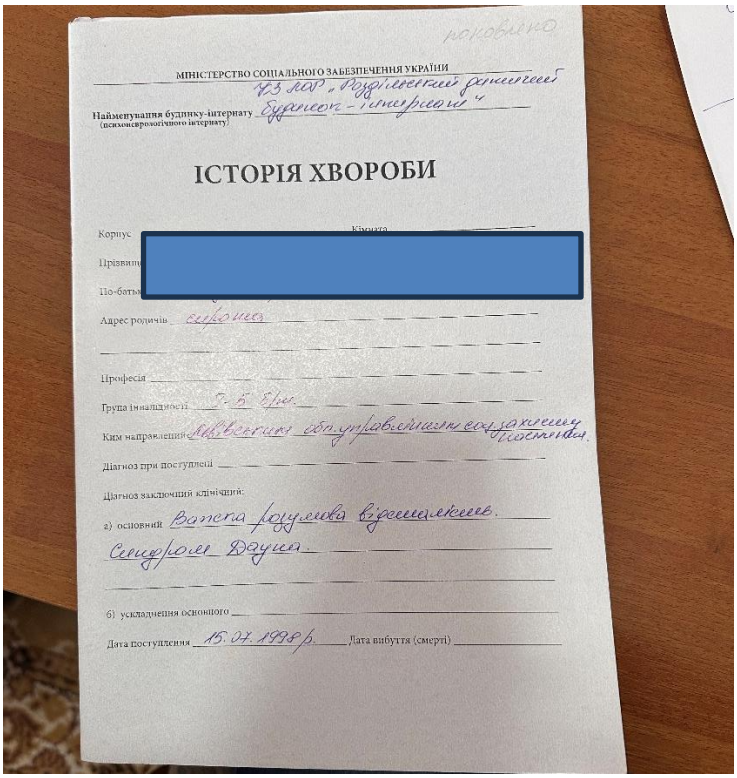

Фото 10

Фото 11

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНИ

Найменування будинку-інтернату (психоневрологічного інтернату)

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

Корпус Кімната

Прізвище

По-батькові

Адрес родичів

Професія

Група інвалідності

Ким направлений

Діагноз при поступленні

Діагноз заключний клінічний:

а) основний

б) ускладнення основного

Дата поступлення Дата вибуття (смерті)

Фото 12

Фото 13

